

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Советдэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 129 (63С6)

ИЮЛИН

1

ВТОРНИК

1952 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ (1-дэхи нюур).

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР (1-дэхи нюур).

Нинтын малажал хүгжөөх ба тэжээл бэлдэхээ түсэб дүүргэх талаар партийна организацинуудай зорилгонууд (1952 оной июнин 24—25-да болоһон ВКП(б)-гэй Обкомой IX пленумэй тогтоол) (2—3-дахи нюуруудта).

Ю. Дагбаев. — Педагогическа кабинедэй хүдэлмэри (3-дахи нюур).

СССР-нээ Швецидэ байгаа посолой мэдүүлгэ (3-дахи нюур).

Улан-Удэлэ (4-дэхи нюур).

ФУТБОЛ: А. Михайлов. — РСФСР-эй кубок абахын түлөө (4-дэхи нюур).

Аралай демократин ороноудта (4-дэхи нюур).

Корейдэй событинууд (4-дэхи нюур).

Жак Дюклое сүлөөлхэ! (4-дэхи нюур).

Эб найрамдалай тала баригшалай Австони́ска совет

Ачесондо бэшгэ эльгээбэ (4-дэхи нюур).

Малажал хүгжөөлгэдэ, малай тэжээл бэлдэхэлгэдэ большевистскэ анхарал хандуулха

Манай республикын ажахын эгээл гол халбаринь малажал мүн. Тиммэнээ малажалда, малай тэжээл бэлдэхэлгэдэ большевистскэ анхарал хандуулагдаха ёһотой. «Нинтын малажал хүгжөөх ба тэжээл бэлдэхээ түсэб дүүргэх талаар партийна организацинуудай зорилгонууд» гэнэн асуудал хаяхан болоһон ВКП(б)-гэй Обкомой 9-дэхи пленумэй хүдэлмэридэ онсо ехэ хуури эзэлбэ.

Партийн Обкомой ээлжээтэ пленум болбол нинтын малажалы хүгжөөх талаар республикын колхозуудта ябуулагдажа байгаа хүдэлмэридэ байһан ехэ алдуу, дутуу-нууды большевистскээр элирүүлһэн байна. Тингээд социалистическэ малажалы улам хүгжөөх тодорхой заабаринууды үгэжэ, бодото хэмжээнууды хараалба.

Колхозно нинтын малажалы хүгжөөх хэрэгтэ ехэнүүд дутагданууд бии байна. Малнуудай тураха ба тэрээнһээ боложо үхэхэ ушар олон үзэгдэнэ. Энэ оной түрүүшн 5 һара соо хамтадаа хэдэн арбаад мянган түрэл бүрин малнууд гарзтаба. Эхэ малнууд ехээр хубайрна. Түхэнэй, Закамей, Кударын, Кабанскын, Кяхтын, Торинь ба Прибайкальска аймагуудай колхозуудад энэ жэлэй 5 һара соо 100 үнэһнээ 45 — 50 тугалнууд, 100 эхэ хони-ямааднаа 40—60 хурьга эшгэдэ абтажа, хэмгүй олон эхэ малнууд хубайрһан байха юм. Малнууды хамгаагүй үрхнэ, хуули бусаар иишэ тишэнь гаргашалха ябадал онсо.

Малажалы хүгжөөх хэрэгтэй гол шухала услови малай тэжээлэй бата бэхи база мүн гэжэ мэдээжэ. Гэбэшье, социалистическэ малажалы һайн шанартай аал, шэмэ ехэтэ тэжээлээр хангах талаар бүришье ехэнүүд дутагданууд бии. Сабшалангай газарнууды сэбэрлэхэ, үтэгжүүлэхэ, уналха, намагууды хатаха гэхэ мэтын шухала асуудалнуудта ёһотой анхарал хандуулагдаагүй. Мүнөө үбнэ хурялгын, силос даралгын хүдэлмэринүүдтэ бэлдхэл угаа муугаар ябуулагдана. Үнгэрхэлөө набаһанта тэжээл бэлдхэлгэ нелдониохинхоо муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Тэршэлэн, малай үүлтэр һайжа руулаха хэрэгтэ, малнуудай типовой дулаан байранууды барилгада, малажалай дэбжэлтын, мүн тэрэний үгэдэг продукциян тоо бүридхэлдэ, зоотехническэ ба зооветеринарна заабарин ёһоор малнууды харуулаха ябадалда, малажалай продуктууды гүрэндэ элбэгээр тушааха хэрэгтэ мүн лэ ехэ дутуунууд бии.

Эдэ дутуу дунданууд хадаа малажалы ёһотойгоор хүтэлбэрилгын дутамаг дээрһэнэ гарана. Аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд малажалы хүгжөөх хэрэгтэ үшөөл халирхайгаар, гүнзгэги бэшээр ударидажа, эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри багаар ябуулна. Хахад-нүүдэлтэй хуушан методы хэрэглэн, малаа үбэл зунгүй бэлшээрлэдэ ябуулхы

шухалада тоолодог хожомдонги һанал бодолнууд зарим ушарта үзэгдэнэ.

Малажалдахы хүндэ хүдэлмэринүүды механизацила гээшэ мүнөө үсын шухалын шухала зорилго мүн. Гэхэтэй хамта энэ талаар элитэ хүдэлмэри ябуулагдаагүй. Механизацида дурегүйгөөр хандадаг гээгдэнги һанал бодол бии байгаа. «Сельхозснаб» складууд соо хэдэн олон үнэтэ механизмууд дэмы хэбтэнэ. Эдэ механизмууды зүбөөр хэрэглэхэ тушаа хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай, аймагуудай хүтэлбэрилгшэдэй зүгһөө бодото хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Малажалай хүгжэлты кедрууд шиндхэнэ. Колхознигууды хүмүүжүүлхэ, малажалай хүдэлмэрилгшэдэй дунда политическэ хүдэлмэри үргэжөөр ябуулаха ба малшалы халуун анхаралаар хүрэлхэ, тэднине шэн габыата ажалда зоригжуулаха гээшэ социалистическэ малажалы улам хүгжөөх зорилгы шиндхэхэ хэрэгтэ тусгаар ехэ ухатай. Гэхэ зуура, эдэ шухала асуудалнуудта нутагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай зүгһөө шухала анхарал табигданагүй.

Малажалы хүгжөөх гүрэнэй түсэбтэ дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө эрид шангаар тэмсэхэ гээшэ бүхы партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай ба колхозуудай шухалын шухала зорилго мүн гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой 9-дэхи пленум зааба. Манай советскэ орон коммунистическэ обществэ байгуулан, арадай ажахын бүхы халбаринууд дээрэ асари ехэ илалтанууды туйлажа байна. Бурят-Монголой малшал Эхэ оройнгоо урлахы өөһэдэнтөө нангин үүргэнууды нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ ёһотой.

Колхозно малажалда бии байгаа бүхы алдуу дутуунууды сум усадхажа, малнуудта түсэбэй ёһоор түрэл түрэлөөр олон болгожо, үүлтэрын һайжаруулан, ашаг шэмьны ехээр дээшлүүлхэ ёһотойбди. Малай типовой дулаан байранууды бариха, механизацила хүдэлмэри үргэжөөр ябуулха, бүхы малда хүсэд хүрэхэ эрхим шанартай үбнэ, силос ба бусад шэмэтэ тэжээл бэлдэхэ уялгатайбди. Малажалай продукция гүрэндэ элбэгээр тушааха гээшэ манай ариун нангин уялга болоно.

Эдэ зорилгонууды бэлдүүлхын түлөө малажалай бүхы хүдэлмэрилгшэдэй дунда партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэри үргэжөөр ябуулжа, малажал тэжээл бүхы хүсээ хандуулахы шухала. «...Бүхы парти, партийна ба партийнабэшэ бүхы манай хүдэлмэрилгшэд малажалы хүгжөөх хэрэгтэ өөһэдэнтөө гарта абаха ёһотой» гэжэ ВКП(б)-гэй XVII съезд дээрэ нүхэр И. В. Сталин зааһан байгаа.

Социалистическэ малажалы үргэжөөр хүгжөөх гээшэ манай республикын ажалшадтай алдар солын хэрэг мүн.

Богони болзор соо

КУЙБЫШЕВ. Куйбышевска кабельна завод коммунизмын агууехэ барилгануудта ээлжээтэ продукция — «Куйбышевгидрострой» алюминиевэ кабель ба «Сталинградгидрострой» эмалированна провод эльгээбэ.

Заводой коллектив болбол Цимлянска гидроузелда ба Волго-Донской каналда телефонно кабель болзорһоон урид, гурбадахы ба дүрбэдхы кварталнуудай захилаар эльгээгэ.

Уральска металл

ЧЕЛЯБИНСК. Куйбышевска гидроэлектростанция барилгашадта арматурна сортовой металл мүнөөдэр эльгээгдэбэ. Энээгээрэ Челябинска металлургическа завод хүндэтэ захины болзорһоон 10 үдэр урид дүүргэбэ.

Прокатчигууд хахад жэлэйнгээ түсэб июнин 21-дэ дүүргэ. Жэлэй эхинһээ хойшо агууехэ барилгануудта ба ороной заводуудта түсэбһөө гадуур олон мянган тонно металл тэдэнэр эльгээһэн байна.

Модо бэлдхэлэй намар-үбэлэй сезондо бэлдхэл

ПЕТРОВАДСК. Карело-Финскэ ССР-тэ модо бэлдхэлэй намар-үбэлэй сезондо мүнөөдэр эхилэ. Эрэхэ сезондо бүлөө жэлэйнхдэ орходо 40 процент ехэ модон бэлдхэлгэхэ байна.

Республикын ой тайга дотор модо бэлдхэлэй шэнэ предприятиянууд байгуулагдана. Ажагуудалай гэр байранууды барилгада ехэ анхарал хандуулагдана. Жэлэй

эсэс хүрэтэр механизаторнууд болбол ажагуудалай 125 мянган квадратна метр талмайтай гэр байранууды абаха байна.

Леспромхозууд шэнэ сезонэй эхилтэр модо таллуулдаг тракторнууды олоор абахан. Механизмууды, үйлдбэринин ба ажагуудалай гэр байранууды заһабарилга хаа хаанагүй хэгдэжэ байна.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Хүдөөгэй рационализаторнуудай хэһэн
юумэнүүдэй выставкэ

КУРГАН. Хүдөөгэй рационализаторнуудай ухаалан дархалһан хүдөө ажахын машинануудай ба агрегатуудай выставкэ эндэ нэгдэбэ.

Понькинско МТС-эй механизаторнууд тогой түхээрлэгэнүүдэй механизмуудай системы ухаалан зохион байна. Тус ток дээрэ бүхы хүдэлмэри: ороһо хүлээн абалга, сэбэрлэлгэ, хатаалга, шэгнэлгэ, ашаалан ябуулга механизацилагданхай. Ток дээрэ 2—3 хүн хүдэлмэрилхэ байна.

Макушинска туршалгын полиин механизаторнууд үбнэ суглуулан сомодог түхээрлэгэ выставкэдэ та-

бая. Косулинска районной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой модош дархан Вихорев, колхозой түмэршэ дархан Ганьшин гэгшэд ехэ һонин ба бүтээсэ ехэтэй сортировка ухаалан зохиогоо. Тэрэнэ заводской сортировкадо орходоо бүтээсээр нилээд ехэ юм. Тэрэ хадаа ямаршы колхоздо бэлдхэгдэжэ болохо байна.

Курганска хүдөөгэй рационализаторнуудай техническэ творчествотой танилсажа, консультаци ба ңертэжнууды абахая Казахстан-һаа, Тюменскэ ба Свердловско областьнуудһаа механизаторнууд ерээ.

Һонирхолтой юумэ олдобо

АЛМА-АТА. (ТАСС). Джембулска областин Свердловско районной «Кенес» гэжэ хүдөө ажахын артелиин колхозник Дармен Алтаев уһалуурийн газары шэнэдхэн заһабарилха хүдэлмэри хэжэ байха үедөө газарһаа бронзово амһарта малтажа гаргаба. Тэрэ хадаа олоһон юумээ джембулска областной музейдэ абаашажа гүөө.

Сагаабтар бронзоор бүтээгдэн уран гоёлототой амһарта хадаа грушадта адли формотой ба нарихан хоолойдоны шонын толгой нилэн зурагданхай. Шонын нүдэнийн улаан эдээр хэгдэнхэй.

Казахска ССР-эй наукануудай Академин түүхын, археологийн ба этнографин институт олоһон амһарты джембулска областной музейтэй хамта шэнжэлжэ дүүргэ. Амһарта хадаа энэ нутагта хэгдэн гэжэ элирүүлгэдэ. Д. Алтаевай олоһон бронзово амһарта хадаа хэдэ олон археологическа малталгануудтал адли, Казахстан-ай эртэ урда сагай арадуудай бодото культуры эли тодоор гэршэлжэ, Иранһаа Казахстанда культура асарагдаа гэнэн буржуазна археологидууд баталамжые буруутуулна.

(ТАСС).

Тээрмэдэгшэдэй амжалта

САРАТОВ. «Главмука» гэжэ Саратовска трестын предпритинууд хахад жэлэйнгээ программы болзорһоон урид, июнин 19-дэ дүүргэбэ. Продукциин өөрын үнэ түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 2,5 процентээр доошлуулагдаһан байна.

Гурил тээрмэдэгшэд шэнэ ургаратяа хүлээн абахая бэлдхэгэ байна. Складууд шэнээр баригдана, хушануудын заһабарилгана. Трестын арбан предпритин коллективүүд түхээрлэгэнүүды капиталыаар заһабарилжа дүүргэ.

11.760 мянган һурагшад экзаменууды барива

РСФСР-эй хургуулинуудта һурагшад жэл июнин 25-да дүүргэ. Дээшэ класта оролгын, дүүргэлгын ба болбосоролы аттестат абалгын бүхы экзаменууд дүрлэн байна. Һурагшад болбол эрдэмүүды гүнзэггөөр шудал-

һанаа амаараа үгэһэн ба бэшэмэл харюунууд дотороо харуулаа. 4—11 классуудай 11.760 мянган һурагшад гэхэ гү, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 1148 мянган үлүү олон һурагшад экзаменууды бариван байна.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхоз түхэй-товарна племенной фермэтэй юм. Тус ферма һу наалгын түсэбтэ һара бүри 120—130 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: племенной фермэ даягша Монгало Дабажит (баруун гарһаа), фермын учетчик Бадмаева. Цыбикжап гэгшэд гүрэндэ тушааха һу бэлдхэгэ байна.

М. Минеевой фото.

Колхоздо туһална

Малажалай хүдэлмэрилгшэды бэлдхэхэ Юрөөгэй хүдөө ажахын хургуулин һурагшад Карл Марксын нэрэмжэтэ хүршэ колхозойнгоо ажахын хүдэлмэридэ ходо туһалалсана. Хургуулинхид сабшалангай газар сэбэрлэлгээр хоёр воскресник үнгэргөө. Нүүлэй үедэ хургуулин малажалай отделенинхид хамта 40 хүн хоёр группа боложо, һурагшад Фомина ба Мерзла гэгшэд-

тэй гараһан байна. Тэдэнэр тус колхозой хонинойнгоо ноһыне электромеханическа агрегадаар хайшалалгалдана туһалба.

Хүдөө ажахын хургуулинхид 9 үдэрэй турша соо 2 мянга гаран хони хайшалжа, гурба мянга шахуу тонно ноһо тус колхоздо тушааба.

Н. Вяткин.

Дарханай эриэтэ ажал

Эгэтын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (Ярууна) кузнецын үндэр гэрэй үрхөөр утаан өөдөө бурьялан баджа, душын шанга абян кузница соһоо дуудлажа байна. Кузнецын ута сарай доогуур жэрытэр байлгажархиян сеялкенүүд, жадканууд, морин плугууд болон бусад машинанууд харагдана. Мүн сарайн газар талада үбнэ-нэй машинанууд ба морин тармуурнууд заһабарилгажа дүүргэгдэнхэй харагдана.

Үбнэ хурялгын зэр зэмсэгтэй хэрээржэ заһабарилгажа байһан тухай дархан үбгэнһөө асуухадамнай: — Үбнэний машинанууд ба морин тармуурнуудта, точила болон запасной частнуудта заһабарилжа июнин 10-да бүрин дүүргэлдэ байна. Наядаа хоёр жороо тэргэнүүды түмэрлэжэ гаргаад, мүнөө жаткануудта заһажа эхилээбэ, — гэжэ

харюусаба. Энэмнай колхозой түмэршэ дархан Цыбик Гомбоев гээшэ. Тус колхозой эрхим түмэршэ дархан Цыбик Гомбоев жараал наһатайшые наа, хүнгэн солбон заидаа, ажал хүдэлмэридөө омогорхон ябадаг. Цыбик Гомбоев колхозойнгоо кузницада үнинэй хүдэлмэрилжэ, хүдөө ажахын машина эмсэгүүды жэл бүри һайн шанартайгаар заһабарилдаг юм. Гадна тэргэ, шарга болон элдэб зүйлэй юумэнууды ураар дархалдаг байха юм. Цыбик Гомбоев хабарай тарилгын гү, али таряа болон үбнэ хурялгын үедэ бригадануудта холодоо ябажа, машинистнуудта туһаламжа үзүлдэг байна. Энэ үбгэн өөрынгөө үлгэр жэшээтэ ажаллаар колхознигуудай дунда хүндэтэй ба колхозойнгоо түрүү эдбхитэдэй нэгэнини болонхой.

Цырен Дандаров.

Хүүгэды һайнаар хүмүүжүүлдэг сад

Бичурын аймагай Окино-Ключи гэдэг тосхойн хүүтэдэй сад үхибүүды һайнаар хүмүүжүүлнэ. Сады даагшар нүхэр Куренкова хүдэлмэрилнэ.

Садта дүрбэн жэлдэ таһалгаряагүй хүдэлмэрилжэ байдаг, хүүгэды хүмүүжүүлгшэ Степанида Ефимовна Перевалова ехэ үхсэгтэйгээр ажаллана. Нүхэр Перевалова библиотекһээ бага наһанай хүүгэ-

дэй номууды абажа, һони һонин расскаж, үльгэр болон шүлэгүүды хүүгэдтэ уншажа, тэднине ехэ һонирхуулна.

Садай хүмүүжүүлһэн 12 хүүгэд ерэхэ жэлдэ хургуулида ябаха юм. Тэдэнэртэй Перевалова ехэ хүдэлмэрин ябуулна, мүн аймагай педкабинетһэ тусгаар нүүдэл библиотекэ садтаа асаруулдаг.

Ф. Степанов.

Тираж 10.000